

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂASCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPĂRHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

REDACTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an ... lei 300
Pentru 6 luni ... lei 150

Nr. 3174/1939

ANDREI,

din mila lui Dumnezeu, dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Ienopolei
și Hălmeagului, precum și al părților anexate din Banatul-Timișan.

*Prea Cucernicilor și Onoraților deputați ai Adunării noastre Eparhiale, dar și
milă dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Hristos, iar dela smerenia Noastră
arhierească binecuvântare.*

În temeiul Art. 9 din Lege și Art. 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ort.
române și în conformitate cu Decretul lege Nr. 1169 publicat în Monitorul Oficial Nr. 63 din
17 Martie 1938, prin care alegerile membrilor Adunării Eparhiale s'au amânat, prelungindu-se
mandatul acestor corporațiuni până la noua dispozițiuni, convocăm Adunarea Eparhială a Ara-
dului în sesiune ordinară pe *Duminecă în 7 Maiu 1939, ora 9 dimineața*, când se va oficia
sf. slujbă în Catedrala Episcopiei, după care va urma deschiderea Adunării, în sala festivă
a Academiei teologice.

Arad în 17 Aprilie 1939.

† *Andrei*
Episcopul Aradului

Notă: 1 Potrivit concluziunii Nr. 44 al Adunării Eparhiale din 1904, aducem la cunoștința P. T. deputați, că nici un
concediu nu se aprobă fără cuvenita motivare. Absențele nemotivate vor avea ca urmare aplicarea dispozițiilor art. 59 al
Regulamentului afacerilor interne.

2. Este de dorit ca membrii Adunării Eparhiale să vină pregătiți pentru împărtășire și să primească în corpore
Sf. Taină a Cuminecturii.

„Mirenii în Biserică”

— O Carte și-o Problemă —

Titlul prim al acestui articol e luat din
fruntea unei cărți de-o mare importanță și
actualitate.

A scris-o un învățat preot și tânăr profes-
sor, părintele Dr. Liviu Stan, dela Academia
teologică din Sibiu.

Lucrarea sa e mai mult decât o carte:
e o semnificație, în care se leagă o tradiție,
aproape bimilenară, trăită, de o problemă vi-
tală a vieții bisericești și românești.

Deci, să spunem câteva cuvinte despre
această carte. Lucrarea aceasta vastă, în total
de 800 pagini — ieșită din teascurile sibiene,

pe cari le onorează, făcând parte din „Seria
Teologică” ocrotită pe Părintele Mitropolit Ni-
colae dela Sibiu — *apără, călduros și cu temela,
rosturile Mirenilor în Biserică.*

E o apologie, de cuprins canonic-istoric,
cum nu s'a mai făcut la Români, și-o desfă-
șurare, pe principii și pe tradiții și dovezi is-
torice din curs de nouăsprezece veacuri din
viața Creștinismului, fără deosebire de nuanță
dogmatică.

Am văzut deaproape aceasta lucrare și,
pentru a-l caracteriza, întâi de toate, temei-
urile de informație, am numărat 422 colecții,

mari și mici, 288 tratate și studii, 28 reviste și ziare și două manuscrise — în total 440 isvoare, în deosebite limbi — cari au fost citate și utilizate la lucrarea aceasta. Am putea spune: a fost consultat tot ce s'a scris, mai de seamă, în toate literaturile teologice, pentru a lămurii rosturile Mirenilor în Biserică: la toate ramurile de creștini apuseni și în toate Bisericile ortodoxe și eterodoxe, ale Răsăritului creștin.

Autorul lămurește pe deplin, importanța mirenilor în Biserică și drepturile lor de participare la exercitarea puterii bisericești.

Ni-se înfățișează, în alt capitol, raportul în care pot să vină Mireni față de puterea sacramentală, și participarea lor, în variate chipuri, la exercitarea puterii învățătoarești: în înmormântări; la adunări de cult și afară de ele; în discuții publice; rostul femeilor chiar; citirea din Scripturi, participarea la catiheză și în învățământul teologic, în știința teologică și întru apărarea credinței.

Alt capitol, cel mai mare, cuprinzând paginile 110—752, dovedește participarea Mirenilor la exercitarea puterii jurisdicționale-bisericești: în sinoade; la alegerea clericilor, inclusiv episcopilor, precum și în administrarea averii bisericești.

Prin urmare, am putea spune, că aproape nu este domeniu, în afară de cel al stabilirii învățuturii bisericești și al exercitării jurisdicției disciplinare, în care să nu se remarce prezența și afirmarea elementului mirenesc, ca parte constitutivă a Bisericii și ca element participant activ și la viața colectivă a Bisericii creștine.

Lucrarea aceasta ne vine — și în aceasta zace principala ei însemnătate, în afară de prestigiul științific-teologic — într-o vreme din cele mai potrivite: după repetite reproșuri adresate Bisericii ardeleni, că Statutul Șagunian, pus la temelie și a actualei organizații a Bisericii românești, — care și ea dă rosturi elementului mirenesc, — ar avea baze străine de ortodoxie; și când o seamă de mireni intelectuali și-au împușnat râvna pentru propovedirile bisericești și s'au situat mai la distanță de Biserică.

Dar, iată, acum, cartea părintelui profesor Stan ne vine, ca o largă și temeinică lămurire.

Intr'adevăr, d'aci 'ncolo, sub presiunea zdrobitoare a dovezilor canonice și, mai ales, istorice ale autorului nostru, va trebui să amuțescă ocara celor situați în tranșeele unei înguste și decadente Ortodoxii influențate de autocratismul politic bizantin, și să recunoască

adevărul, că *elementul mirean a colaborat cu Ierarhia, pretutindeni și în toate vremurile, în Biserica lui Hristos*, și că vremurilor noastre li-a fost hărăzită numai sarcina și obligația de a *reglementa și fixa*, în formele vieții de acum, aceea colaborare ce nu mai suferă îndolală.

Făcând abstracție de situația abnormală a Protestantismului de toate ramurile, care a pus Mirenismului în locul unei Ierarhii adevărate, canonice, — cartea în chestiune ne înfățișează problema colaborării Mirenilor până și în vechea Biserică creștină-apuseană. Odată, chiar și alegerea papilor se făcea cu concursul elementului mirean și a fost rezervată, numai târziu, unui colegiu special, al cardinalilor, pentruca în veacuri de mai apoi Roma să se complacă într'un exclusivism ierarhic și în exercitarea, de către pontifcele ei, și a unui imperialism laic-politic, în forme eclesiastice.

Dacă autocratismul politic bizantin și imperialismul papal au convenit să tulbure, în trecut, dezvoltarea normală a raportului de colaborarea credincioșilor cu Ierarhia, înlocuind-o pe aceasta, în Răsărit, cu autocratismul împăraților înstăpâniți prin teroare asupra Ierarhiei, iar în Apus prin ridicarea papei d'asupra solidarității episcopului creștin, — iată, în Biserica românească se subliniază tot mai mult tradiția perpetuă de prin veacuri. Acesta era, acum opt decenii, marele merit al învățatului și prevăzătorului mitropolit Șaguna, precum și lauda ucenicului său de azi care, cu neclintite temeuri academice, a justificat o veche tradiție de viață bisericească, ale cărei principii rămân imutabile și numai formele, cum am spune, mai pot ajunge în discuție.

Acest adevăr a trăit totdeauna viu, în Ardealul care, în trecutul de robie, ca și în vremea de libertate politică, a câștigat și mai are de câștigat dela colaborarea cu frații mireni, ajutătorii noștri, ai Ierarhiei, și cari își interpretează aceea colaborare și ca o școală de desăvârșirea lor prin contactul mai apropiat cu Biserica.

Dar cartea părintelui profesor dela Siblu vine, pentru mireni noștri — cu cari împreună formăm unitatea organică a Bisericii — și mai ales pentru intelectuali, nu numai ca un mijloc de lămurire la bună vreme, ci și ca o *chemare nouă*, adânc simțită și larg dovedită: de a reveni la vechile lor rosturi și să pună o creștinească *simțire și faptă* alături de Ierarhie, la îmbunătățirea rosturilor bisericești și a vieții noastre creștinești.

Aci începe ceea ce voiam să semnificăm prin cuvântul „problemă”, ce l-am scris, pe

planul al doilea, în titlul acestui articol.

Dar „problema” aceasta, care a însemnat întâi de toate o nouă strângere a rândurilor dintre Biserica învățătoare (ierarhia) și cea ascultătoare (poporul), — își va găsi expresia, de sigur, în colaborarea Mirenilor în spiritul de ascultare către Biserică și de identificarea, teoretică și practică, cu doctrina și cu interesele ei.

Nu ne îndoim, și chiar am dori, ca lucrarea dela Sibiu s'ajungă de a împodobi cât mai multe case și biblioteci de ale credincioșilor noștri mireni, având convingerea taie, că cetirea ei li-ar trezi și sporii obligațiile de conștiință către sf. Biserică și către sine înșiși.

Vor înțelege, atunci și mai mult, Mireni noștri, mai ales cei intelectuali: ce *răspunderi* aruncă „tradiția” și *pe umerii lor*, ca și asupra ierarhiei românești, pentru soarta Bisericii noastre și, prin ea, a Neamului nostru.

Iată „problema”, la care ne gândim, și pe care e chemată s'o frământa, și să se identifice cu ea, însăși colectivitatea Mirenilor, în prim loc prin intelectualii noștri, trăgând concluziile ce se cuvin.

„Marie!”

— „Ravuni!”

— Meditație —

de Pr. Gh. Perva

Femelle purtătoare de mir au fost mai multe. Sfânta Scriptură și Tradiția, însă, le ține mai alese pe șapte.

Maria din Magdal, din care isgonise șapte draci. Aceasta, ca mulțumită pentru mântuirea ce o primise, mergea cu alte femei în urma Mântuitorului. După înălțarea Domnului Hristos, s'a dus în Roma la împăratul Tiberiu, căruia i-a vindecat un ochiu și dela care a cerut, drept răsplătă, pedepsirea arhierilor e-vrei și a lui Pilat. A murit în Efes, fiind îngropată de de Ioan-Teologul; iar trupul i-a fost dus de împăratul Leon în Constantinopol.

A doua era Solomia, fata lui Iosif logodnicul, murelea lui Zevedelu, mama lui Ioan-Teologul.

A treia mironosiță e Ioana, soția lui Huza, care era ispravnic în casa împăratului Irod.

A patra, e Maria sora lui Lazar, care unse cu mir pe Domnul Hristos și căreia îi plăcea să stea la picioarele Domnului, ascultându-l cuvintele.

A cincea e Marta, sora Mariei; aceea care se grijea și se silea slujind pe Domnul.

A șeasa e Maria, mama lui Cleopa.

A șaptea, Susana și multe altele cari urmase-ră din Galileea pe Iisus, (Mat. XXVII, 55), ajutându-L din averile lor (Luca VIII, 3).

După cum vedem, dar, femelle cari îl însoțeau pe Mântuitorul, n'avem nici cum lucrul Apostolilor: să „vâneze” oameni, să învețe. Pe o înflăcărată, care zisea numai atât — și poate că ar fi zis și mai mul-

te — „Fericit este pântecul care te-a purtat...”, a oprit-o scurt: „Așe este, dar fericii sunt acela cari *ascultă* cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc”.

Îi plăcuse purtarea tăcută a Mariei; care se așeza la picioarele lui și-l asculta vorba. Gestul acela, care și-a arătat admirația și respectul ungându-l picioarele cu mir și cu lacrimi.

Aceasta, fiindcă așa înțelegea *restul familiei*: să *asculte, să împlinească, să mângăe, să înfrumusețe și să ojute*.

Maeterlink, acela care a grăit așa de frumos despre natură și flori, are — mi se pare — undeva în cărțile sale, o cogetare despre femei, cam în forma aceasta: Te află rătăcit într'o pădure. Auzi sunet de pași și întrebă: Cine e acolo? Ți-se răspunde: O femeie! Și îndată îți vine inima la loc. O femeie, când ești în strâmtoare, nu poate fi un dușman.

Dacă femela se ține de calea pe care i-o arată sfânta Scriptură, îndr'adevăr, e o podoabă a pământului.

Cu nimic nu se poate înlocui în cămin. Nimeni nu va ști să împodobească bisericile, să ne aducă aminte de morții noștri scumpli, să se înduleșeze, ca ea asupra durerilor acestel dureri.

Femelle mironosițe au înțeles gândul și învățătura Domnului. Il urmau tăcute. Il dovedeau, că-s cu El, numai prin fapte și gesturi ca acela al femeii care a spart vasul de albastru cu mir de mare preț. L'au urmat, din Galileea, până la Cruce. Dincolo de Cruce. Până la mormânt.

Credincioșta aceasta le-o și răsplătește cu multă closte. Se întâmpină la mormântul gol cu un înger, care le ține o cuvântare de îndemn, tot atât de lungă, cât a fost aceea a șarpelui către Eva, însă cu totul de alt cuprins. Parcă le zicea: Nu vă închipuiți! Poate, cugetați că veți fi înșelate ca strămoșta voastră, Eva. Nu. Sunt un înger curat. Mergeți de spuneți, că a înviat Iisus!

Le întâlnește apoi și le grălește chiar El, le lasă să vorbească, îl îndeamnă chiar să meargă să vestească învierea, iertarea, spre a le despăgubi, poate, de ascultarea, de tăcerea pe care au păstrat-o alătura de El în viața pământească.

Dar mai ales, vorbește cu femeia și-o lasă să vorbească *acum, când se încheie istoria Noului Testament*, pentru ca să zădărnicească dialogul dintre femelle și Satan dela începutul Testamentului Vechiu.

Ai om!

Vasile St. Guzu, student teolog — Arad.

Când Domnul Iisus a ajuns, la Poarta oilor de lângă Ierusalim și a scoborât la lacul Vitezda, cel cu multe foșoare, a găsit acolo „o mulțime de boinavi: orbi, șchlopi, uscați, cari așteptau mișcarea apelor, căci Ingerul Domnului se pogora la vreme în scaldătoare și turbura apa. Și cine intra întâi, după turburarea apelor, se făcea sănătos ori de ce boală era cuprins”. Ioan 5, 3-5.

Și era acolo și un slăbănog, care de 38 de ani aștepta să intre cel dintâi după plecarea Ingerului. Nu se putea târi singur și nu avea „om care să-l bage în scaldătoare”. (5, 7). Indușat de atâta suferință și mai ales mișcat de o atât de neclintită credință în puterea lui Dumnezeu, Mântuitorul a tămădult cu 'n singur cuvânt pe cel care așteptase „Omul” o viață întreagă: 38 de ani.

Am putea spune un cuvânt astăzi, despre nesdruncinata nădejde a slăbănogului în vindecarea lui. Despre urmarea acestei nădejdi întemeiată pe credință în puterea dumnezească, ce nu uită pe cel credincios și care a și trimis pe Fiul Său „*Omul Iisus*” spre a răsplăti acea îndelungată așteptare.

Mă gândesc, însă, la cuvintele slăbănogului „*Doamne n'am om care să mă bage în scaldătoare*”. (5,7).

„*N'am om*”, care să-mi stea într'ajutor, care să alerge pentru vindecarea unui nenorocit. Vezi tu, frate, ce poate un *om*? Vezi cum poate ajuta la tămăduirea cuiva? Vezi cum un om poate mântui pe altul? Te-ai putea întreba: al ajutat tu, cu ceva, la izbăvirea cuiva? Ai dat mână de ajutor cuiva?

Vreau, să te întreb și altfel: Tu însuși, știi bine, că ai nevoie de om. Sufletul tău e slăbănog mai ales în cece privește credința, cum era trupul bolnavului de lângă lacul Vitezda. Nu știi, încă, dacă și tu aștepti *Omul* care să te mântue. Nu știi dacă ai avut și ai neclintită încredere în *venirea Lui* ca să te izbăvească. Nu știi: dacă n'ai pierdut răbdarea; dacă n'ai alergat la oameni cari nu puteau să-ți dea nici un ajutor, nici un sprâjin; dacă n'ai chemat în ajutor oamenii cari să-ți facă mai mult rău decât bine. Și nu știi: dacă nu cumva, de mult, nu mai aștepti pe nimeni, și dacă n'ai părăsit în viață cu toate beteșugurile sufletului tău, fără să cauți tămădulre la vreun izvor.

Frate, oricum ai fi și orce-al fi făcut până acum, să știi că *omul a venit*. Dumnezeu a luat trup de om și a arătat calea izbăvirii pentru toată lumea. Nu mai aștepta pe nimeni. El a venit și te cheamă la ajutorul Lui. Stă cu mâna găurită de cuele păcatelor tale, întinsă, ca să te sprîjine; și tu nu vrei să l-o apuci? A desfundat izvorul „*apel celei vii*” din Sf. Evanghelle; și tu nu vrei să te adapți dintr'însul? A așezat, în pustul arzător al vieții tale, umbra Crucii Sale; și tu nu te adăpostești sub ea? S'a jertfit pentru izbăvirea ta; și tu nu ții socoteală de aceasta?

Nu mai căuta altă scăpare la oameni. Ți-a dat-o odată și ți-o întinde mereu — *Omul Iisus*. Vino la El. Nu vei mai putea spune, ca slăbănogul, că n'ai „*avut om*” să te mântue, căci, iată, ai avut și n'ai luat în seamă ajutorul Lui?

Omule, ai *om*! Mai mult: ai pe Dumnezeu! Nu mai sta în foisorul nepăsării! Vino! Te așteaptă Domnul Iisus să te tămăduiască de toată slăbănogirea trupului și sufletului tău!

Originea, istoria și situația juridică a sesiunilor urbariale preoțești și învățătorești ort. române din Banat și Crișana

de Dr. Cornel Iancu

Jurisconsultul Episcopiei Aradului.

(Urmare din Nr. 16)

Justiția maghiară a luat în apărare averile acestor școlare ale comunelor noastre bisericesti, pentru că bine a știut, că la înființarea cărților funduare, acelea nu au putut fi înscrise ca proprietatea „*Comunelor bisericesti*”, fiindcă acele comune bisericesti ca persoane juridice în acele vremuri nu existau, nu erau recunoscute de stat și în consecință comisiunile de localizare au înțeles să înscrie de proprietar calitatea

de beneficiu a sesiunii, ceea ce însă nu corespundea instrucțiunilor date și nu arăta numirea proprietarului. Cinste se cuvine acestei justiții, că a luat în apărare averile modeste ale bisericii noastre și că micile sfărâmturi, ce li-a dat pe vremuri domnul de pământ iobagilor ortodocși pe seama cântărețului și a școlaelor confesionale, le-a luat în apărare față de orgoliul șovinist al guvernelor maghiare, cari nu voiau să știe despre trecutul și natura juridică a acestor pământuri, cari de sute de ani formează proprietatea și posesiunea comunelor noastre bisericesti ortodoxe române.

Guvernul maghiar a trebuit să înghită aceeași lecție dela justiția maghiară și de atunci am fost lăsați în pace, iar organele noastre bisericesti au dat ordin, ca aceste pământuri școlare să fie intabulate pe numele și în favorul „*comunelor bisericesti*” respective.

Aceasta a fost situația sesiunilor învățătorești confesionale până la Unire.

IV.

Despre adevărate școli ort. române primare putem să vorbim propriu zis numai după înființarea Statutului organic Șagunian.

Autonomia bisericii ort. române, asigurată prin art. I. din Statut, prin care Biserica ort. română din Ungaria și Transilvania „*și regulează, administrează și conduce independent afacerile sale bisericesti, școlare și fundaționale*” a avut darul binetăcător, că conducătorii Bisericii s'au putut pune la muncă și bizuindu-se pe dragostea și simțul de jertă al credincioșilor săi, să înființeze în toate „*comunele bisericesti*” școli primare, cari să aibă și sală de învățământ și locuință potrivită învățătorului.

Foștii iobagi, acum eliberați, au dat ascultare poruncilor conducerii și cu danii de bani, cu prestațiuni în natură, ca din povești, în scurt timp au făcut să răsară în toată parohia câte o școală ort. română cu locuință învățătorului. Credincioșii ortodocși pot fi mândri că toate școlile lor le-au ridicat ei, și numai ei, din puterile lor, și la înființarea acelor nici statul, nici județul și nici comuna n'a contribuit cu nici un ban!

Învățătorii școlaelor tot ei i au ales și susținut, învățătorul ortodox însă trebuia și de aici înainte să fie cantorul bisericii, și aceste două calități de învățător și cantor s'au contopit în așa fel, că învățător ort. român nu ne putem închipui, fără ca acela să fi fost și cantor. Și învățătorul cel mai luminat n'a putut fi ales dacă nu a fost și un excelent cantor, și examenul dexterității lui în cant și tipic l-a depus fiecare candidat, când s'a prezentat conform concursului, în Sfta biserică din comuna unde a concurs pentru a-și dovedi aceasta aptitudine.

Astfel, și de aci înainte sesiunea învățătorescă ce îi revenea ca întregire a salariului învățătorului ales, i s'a dat acestuia și în calitatea lui, ba am putea zice mai ales în calitatea lui de cantor.

(Va urma)

In așteptarea ajutorului omenesc

De Pr. Gh. Perva.

„...omul, care nădăjduiește în om”
(Ierem. XVII, 5)

Era în Ierusalim un loc cu apă vindecătoare: Betezda. Se mai numea și „scăldătoarea oilor”, fiindcă acolo se spăla carnea și măruntaiele oilor, cari se aduceau pentru jertfă la templu. Avea darul acela, că vindeca orice fel de boală, la vremea când se pogora în ea un înger de o tulbura. Din pricina acestui dar minunat, erau mulți acaia, cari o căutau și pândeau clipa turburării. Împăratul Solomon zidise cinci încăperi pentru a adăposti pe orbii, bolnavii și uscații cari așteptau plini de nădejdi.

Mântuitorul a trecut și pe acolo. Avea, poate, să să îndreptez ceva. Apa Betezdei vindeca numai trupul. Apa Lui, însă, „apa pe care-l voiu da-o Eu”, apa noului Testament, avea să poată mai mult.

Era acolo, un slăbănog învechit în boală. Zăcuse treizeci și opt de ani. Așteptase cine știe cât, să se îndure cineva de el și să-l arunce în apa turburată! Ii luaseră atâția dinainte roada apei, încât, — omeneste — nu știu ce-l mai ținea acolo!

Domnul Hristos l-a întrebat: „Vrei să fii sănătos?” Răspuns-a Lui orbul: Doamne, om n'am ca să mă bage în scăldătoare”. Și i a zis Iisus: „Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă”. Jidovii văzându-l, că face lucrul acesta în zi de Sâmbătă, îl certau. El s'a desvinovățit cu aceea, că vindecătorul lui i-a spus să-și ducă patul. După acestea, Mântuitorul găsiindu-l în tempiu i-a spus: „Nu mai păcătuie, ca să nu ți se întâmple și mai rău”.

Nu știi de ce să te minunezi mai vârfos în întâmplarea aceasta. De mărirea lui Dumnezeu, care se arată în apa vindecătoare de orice boală; ori de puterea lui Hristos și de inima Lui cea plină de milă, pentru un om, care, pe deasupra boalei, mai avea și durerea de a nu avea pe nimeni în lumea aceasta.

Nu știi care e învățătura cea mai mare ce se desprinde din minunea aceasta. Căci sunt multe.

Una e aceea, că acest om dela „scăldătoarea oilor”, pățimise din pricina greșalelor. Necurăția sufletului i-a îmbolnăvit trupul: „Nu mai păcătuie” i-a zis Iisus.

Alta, vine din purtarea dușmănoasă a Iudeilor: „Este Sâmbătă, nu-ți este iertat să-ți iei patul”. Vezi de aci, că faptele și gândurile cele mai bune și mai curate, adesea, au împotrivorul. Mult trebuie să rabde ca să rămână bune!

Vorba care-ți stăruie tot așa de mult în minte, e și aceea a slăbănogului: „Doamne, om n'am, ca să mă bage în scăldătoare”. Spre a fi mântuit îi trebuia un om. Omul însă, nu s'a grăbit. Și atunci, i-a venit în ajutor un Dumnezeu.

Aceasta-i marea greșală a noastră a „slăbănogilor”. Ne punem prea mari nădejdi în oameni. Chiar și când ne stă Dumnezeu în față prin poruncile, staturile și rândulele Lui, și ne întreabă: „Vrei să fii sănătos?” chiar și atunci ne sboară gândul numai la oameni.

Oamenii, să nu se creadă datorii unii față de alții decât cu iubire. Ce-i mai mult, mai greu și mai veșnic decât aceasta, nu vine decât dela Dumnezeu.

Cei cari au pe Dumnezeu lângă ei și întreabă după ajutorul oamenilor, cine știe cât vor avea încă

de așteptat în „foisorul” dela „Betezda”.

„...Căci ajutorul omenesc e deșertăciune” (Ps. VII, 13). Vai de omul care nădăjduiește în om. (Ier. CXVII, 5).

Despre ce să predicăm ?

30 Aprilie Dumineca Slăbănogului. Cu Dumineca de azi vom începe iarăși o serie de cuvântări, despre cererile din rugăciunea Dumnească. Înainte de a trece la materialul propriu zis, vom căuta azi să ne dăm seama despre legea rugăciunii mântuitoare.

Bunurile atât materiale, cât și cele spirituale sunt în permanență la dispoziția noastră. Dumnezeu asigură dobândirea acestora, pentru toți cari sunt gata a se supune legilor lui. Se înțelege dela sine că afară de această supunere față de legile dumnezeiești, omul trebuie să contribuie cu munca sa la dobândirea acestor bunuri. Trebuie să ostenim să cerem, să batem, ca să dobândim ceva, după cum zice și proverbul: „Ajută-te și Dumnezeu te va ajuta”. Avem în privința aceasta un exemplu clasic la (I. Moisi 21¹⁹⁻²⁰). Dumnezeu nu duce apa la gura Agarei și Fiului ei arși de sete, ci ascultându-l rugămintea îi descopere printr'un înger Isvorul care era în apropiere. Agar avea libertate de a voi: să moară de sete, ori să asculte de sfatul lui Dumnezeu. Ascultând s'a mântuit pe sine și copilul și a dobândit și merite împlinind legea și condițiile puse de Dumnezeu.

Într'aceasta se cuprinde și legea rugăciunii pe care Mântuitorul a cuprins-o în memorabilele cuvinte: „Cereți și se va da vouă, căutați și veți afla, bateți și se va deschide vouă”. Rugăciunea numai din cuvinte, din suspine, fie cât de umilită, este numai o rugăciune pasivă. Astei rugăciuni trebuie să-i urmeze necondiționat pășirea pe terenul activării, căutând, bătând și muncind pentru dobândirea celor cerute. Aceasta este rugăciunea activă. Ordinea ierarhică pentru a dobândi ceva este deci aceasta: întâi, trebuie să cerem, să rugăm pe Dumnezeu, iar apoi să căutăm.

Trebuie știut însă, că nu orice cerere poate fi împlinită, întocmai după cum și aci în viața pământească unele autorități ne refuză cererea, fie că în general nu poate fi împlinită, ori n'a fost regulamentul făcută. Condiția principală a rugăciunii efective este credința. (Evr. 11₆).

După ce am cerut, pentru a afla ce am cerut trebuie să căutăm. Nu este îndeajuns — de pildă — să cerem zilnic pâinea cea spre ființă, ci trebuie să o și căutăm, căci așa pretinde legea Impermutabilă a lui Dumnezeu. (I. Moisi 3₁₀). Apa trebuie să se miște, să curgă, pentru ca să nu se strice. Munca este pacea vieții, ea ferește viața de stricăciune. Aceasta lege a activității, a muncii privește nu numai bunurile materiale ci și cele spirituale. Toate invențiile moderne s'au descoperit numai prin muncă și căutare statornică.

Aceasta — căutarea, cercetarea — încă are legile ei. Nu orice căutare duce la ținta dorită, nu orice cercetare este corectă. Principiul de bază al căutărilor corecte, este să te cauți, să te cercetezi și să te afli întâi pe tine însu-ți și după ce te-ai aflat, pornește a căuta cele trebuincioase.

În căutărilor corecte avem în ajutor totdeauna pe Dumnezeu, care ne-ajută să aflăm, cu condiția ca să

avem voioșă. Numai astfel au aflat și cei trei magi ieslea Betlehemului. Au văzut semnul, au primit îndrumarea și au pornit. Ei au voit să-l caute, l-au căutat și l-au aflat pe Hristos. Astfel află mulți fericirea trușcă și mulțumirea însufletească. Trebuie numai să plece la doftor. Fie doftorul acela pământesc sau ceresc, numai așa poți pătrunde la el dacă bați la intrare. Aceasta o cere și buna cuvintă. Aceasta este regula în cele pământești dar după cuvintele Mântuitorului și în rugăciune. Aceasta este condiția cu adevărat dinamică pentru ascultarea rugăciunii.

Mulți oameni însă nu sunt aplicați să bată la ușile harului divin, deși de-atâtea năcazuri, neplăceri și dureri ar fi putut scăpa, dacă ar fi bătut. În pilda judecătorului nedrept și în pilda omului care cere pâine împrumut în timpul nopții, Mântuitorul ne arată lămurit că insistența, aduce nesmintit deschiderea ușii.

Mulți stau în fața ușilor mântuirii, dar bat ori prea încet, ori prea tare, ori nu bat deloc. Nu-și dau seama că de-aici atârână dobândirea mântuirii sau pierderea ei. Astfel trebuie să batem la această ușă, cași cum am fi în închisoare și aici ne-ar fi cuprins căința, părerea de rău pentru relele făcute. Dumnezeu doar în planul său, are tocmai răscumpărarea noastră. Așteaptă numai să ne căim de relele făcute, să cerem insistent eliberarea, bătând la ușa mântuirii. În aceasta constă legea rugăciunii mântuitoare.

7 Maiu. Dumineca Samarincii. „Tatăl nostru carele ești în ceruri, sfințească-se numele Tău“. Rugăciunea desăvârșită, izvorește din acea legătură intimă spirituală care există în mod instinctiv sau conștient, între Dumnezeu cel viu, Ziditorul a toate și făpturile sale, fiii săi.

Ilus Mântuitorul, adeseori amintea învățăcelor săi, că niciodată nu trebuie să obosești în a te ruga. Mai presus de toate însă, a fost pilda vieții sale de rugăciune. Rugăciunile Lui erau făcute în așa fel, că imediat le urma răspunsul ceresc. Bolnavii se vindecau, morții de patru zile, înviau. Fapt care la îndemnat pe ucenicii să-l roage să-l învețe și pe el a se ruga astfel. Mântuitorul l-a învățat. A spus la poalele Taborului acea rugăciune, pe care numai un înger coborât pe pământ putea s'o adreseze părintelui din ceruri. Astfel s'a născut rugăciunea model ca și care nimeni n'a putut și nu poate spune mai bună, mai frumoasă, mai desăvârșită.

Această rugăciune mică, cuprinde în sine întreg programul de activitate al Mântuitorului în lume, tot ceace voește Dumnezeu și trebuie să voim și noi. Rugăciunea domnească este mesajul trimis de Dzeu tatăl prin Ilus Hristos, pământeniilor, care cuprinde în sine legea împăcării cu Dzeu și aproapele, legea dragostii și chela plinirii acestei legi și a dobândirii raiului. Tot acest mare program este cuprins în două cuvinte : „Tatăl nostru“.

În aceste două cuvinte se cuprinde toată dragostea și toată credința față de Dumnezeu. Tatăl nostru și toată nădejdea sufletelor trudite, că odinioară Domnul va fi Dumnezeuul tuturor, Tatăl nostru.

În cuvântul „nostru“ Ilus ne-a dat o lege vecinică, legea unității omenești, a cărei esență consta în faptul, că Dumnezeu nu este numai Tatăl meu, ci și al tău, al lui, al tuturor, iar noi suntem fiii lui. Aceste două cuvinte sunt formula cea mai scurtă — am putea zice și internațională — a legii iubirii de-apropelui. (Rom. 10¹¹⁻¹²). (Gal 3²⁸). Iar dacă milioane și

milioane de oameni rostesc zilnic această formulă — recunoscându-ne fii ai acelorași Părinte — atunci care este cauza, că pe pământ totuși nu este pace și bunăvoință între oameni? Răspunsul ni-l dau cuvintele profetului, de care și Ilus se folosește. (Isala 29¹³).

A doua cauză este faptul că noi am vol să colaborăm pe Tatăl nostru pe pământ, să ne servească mai ales întru dobândirea celor materiale, deși locuința lui este în Ceruri. A treia cauză este, că deși oamenii rostesc adeseori numele lui Dumnezeu în rugăciunea domnească, cu alte ocazii și în alte împrejurări, au numele lui în deșert și n'au nici o grije să sfințească numele Lui. În felul acesta, rugăciunea devine mecanică, pierzându-și întreaga putere de viață și dăitoare de viață.

Este foarte important de știut, că Tatăl nostru este în ceruri. Chiar și din punct de vedere pedagogic este important, ca tatăl să fie mai presus ca tii. Dar unde sunt cerurile va zice cineva. Iar noi îi răspundem, pretutindeni unde este Dumnezeu. Ilus arătând hotarele împărăției lui Dumnezeu zice : „Împărăția lui Dumnezeu este în voi“. (Luca 17²¹). Această zonă este aceea unde exclusiv El stăpânește, el este domnul și tatăl a toate. (Fapte ap. 17²²). În vechiul Testament pomenirea numelui lui Dumnezeu în deșert se pedepsește. (II Moisi 20⁷). Ilus nu oprește pronunțarea numelui Lui, cu toate că știe că numele lui Dumnezeu este putere, care se arată imediat ce se pomeneste fie la rugăciune, fie la jurământ, chiar și la sudalmă.

Mântuitorul desleagă într'un chip mlouat și această sancțiune a vechiului Testament, atunci când în rugăciunea domnească în legătură cu numele lui Dumnezeu pronunță prima cerere. El se roagă, ca în cer și pe pământ pretutindeni, Dumnezeu tatăl să facă posibil ca să se sfințească numele Lui.

Numele lui Dumnezeu se poate sfinți sau necinsti în cuget, în vorbă și în faptă. Astfel viața noastră întreagă nu este altceva decât sfințirea, sau necinstirea numelui lui Dumnezeu. Dacă prin sufletul nostru suntem fiii lui Dumnezeu, atunci suntem datori să-l respectăm numele. Așa suntem — noi oamenii — cu numele lui Dumnezeu, ca și ambasadorii cari se prezintă și activează în numele regelui, care l-a trimis. Și noi suntem trimiși să viețuim în lume, de împăratul cerurilor să-l sfințim numele. Dacă noi oamenii ne răsvrătim și protestăm când cineva și bate joc de numele nostru înjurându-ne, defalmându-ne, iar dreptatea omenească sancționează aceste fapte, atunci cu cât mai mult are să-și la pedeapsa acela, care necinstește numele lui Dumnezeu. Să ne ferim de aceasta și împreună cu Hristos Dl. nostru să recunoaștem un singur Părinte, pe tatăl ceresc, a cărui nume să-l sfințim în gând în vorbă în simțiri și fapte, căci numai astfel va veni pentru copiii Lui împărăția fericirii, împărăția cerului.

Bibliografie

Aurel Cosma : *Din trecutul Românilor Timișoreni*. 1938. Are 27 pagini. Prețul : ? E o broșură, format mare, extrasă din rev. „Luceafărul“ din Timișoara, și înfățișează „apostolatul protopopului Vasile Georgevici“ (1764—1826) din Timișoara, după anumite premise cu privire la ierarhia și viața românească timișoreană, premergătoare protopopului Gheorghevici,

din vremea protopopului Constantin Șuboniu (1734—1818) tot din Timișoara.

Viața și străduințele, ca și rezultatele, mai ales pe teren național, ca începător de desrobire ierarhică, ale protopopului Vasile Gheorgheviți, sunt înfățișate cu căldură și simț istoric, din partea autorului, care se achită de o generoasă obligație de recunoștință către înaintași. Figura celor doi protopopi bănățeni, mai ales a celui din rândul al doilea, apare luminoasă și plină de învățăminte. Aducem autorului toate mulțumirile pentru strădanțiile sale. Dar, să ne lerte să spunem încă ceva — ceea ce am dori să nu se creadă că diminuează prea mult valoarea lucrării — și anume: în materiile de istorie, am fi fost bucuroși să vedem, în subsol, adnotări de izvoare, cari sunt așa de utile în istoriografie, chiar necesare, și de mare folos cercetătorilor de mai apoi.

Di A Cosma ni-a dat și până aci prețioase lucrări; și avem dreptul să nădăjduim, pentru viitor, și mai mult!

Cronici

Pomenirea Regelui Carol I al României, la o sută de ani dela nașterea Sa, a fost prăznuită Joi în 20 Aprilie a. c., cu evlavioasă recunoștință, la biserica din Curtea-de-Argeș. Din prilejul acestui centenar, la catedrala din Argeș — care e totodată și gropniță Domnească, în care, alături de vechi Voevozi și Doamne, odihnesc de veci și cei dinlăi mari regi și regine ai Românilor — au venit să se închine: Majestatea Sa Regele Carol II, Măria Sa Marele Voevod de Alba-Iulia Mihai, dimpreună cu membrii guvernului, consilierii regali și multe alte notabilități. P. Sf. Sa Episcopul Grigorie al locului, cu o asistență de clerici, au înălțat rugăciuni pioase, pentru odihna sufletului celui ce a fost Intemeietorul Dinastiei Române și al României de ieri și pregăitorul celei de astăzi. Ne închinăm și noi, cu cuget curat și recunoscător, memoriei Sale, pe care veacurile viitoare o vor vedea tot mai luminoasă.

Parastasul Patriarhului Miron, orânduit pentru întreaga Țară, s'a ținut, la 40 de zile, și în catedrala noastră, Sâmbătă, 22 Aprilie. El a fost slujit de Prea Sf. Sa Părintele episcop Andrei, cu un mare sobor de preoți. De față au fost reprezentajii Armatei, autorităților locale, ai școalelor și alte așezăminte culturale. Au participat și credincioși, pentru a înălța rugăciuni pentru sufletul defunctului Patriarh.

Informațiuni

Ședință plenară de Consiliu eparhial s'a ținut Joi, în 27 l. c., având la ordinea de zi mai multe obiecte importante. Întâi de toate a fost trecut raportul general plenar către Adunarea eparhială proximă. S'a

luat act, totodată, de cuprinsul rapoartelor generale și speciale ale Secțiilor singuratiche, și s'a înaintat adunării eparhiale proiectul de buget pe anul de gestiune 1939—40. Comisia de control, admisă de Adunarea eparhială, încă și-a făcut comunicările în prealabil despre raportul ce l-a pregătit pentru adunarea eparhială. La ședință au asistat șaptesprezece consilieri: referenți și onorifici.

Pensionarea consilierilor bisericești, dela eparhia și patriarhie a fost adusă iarăși în vorbă. Chiar veniseră, la eparhiile interesate, anumite hârtii cari sollicitau un fel de mers mai grăbit, al celor vizați, spre stadiul pensionării, pentru a se constata acum, ulterior că este necesar în prealabil redactarea unui decret-lege, pentru fixarea unor anumite condiții de pensionare. Și se auzea, din sursă destul de solidă, că se plănuia o limită de vârstă pentru consilierii-referenți eparhiali, și alta, mai largă, pentru cei dela Consiliul central bisericesc. Iar acum gazetele ne aduc știrea, că s'a proiectat limita de vârstă pentru consilierii eparhiali, la 63 ani. De ceilalți — nu glăsuiesc gazetele. Așteptăm, deci, nițel: să vedem dacă nu cumva am avea de zis ceva mai mult!

Serviciile religioase la solemnitățile naționale și ale Familiei Domnitoare au fost reglementate din nou. Un jurnal în cauză a Consiliului de Miniștri publicasem și noi, din ordin. Acum, ținem să vestim, că un nou Consiliu de Miniștri, a dat alt „jurnal”, ce a fost publicat în Monitorul Oficial Nr. 47, din 25 Febr. a. c. Cel interesat îl pot consulta acolo. El se găsește și în „Buletinul Școlar” din Timișoara, Nr. 12 pag. 4.

Casele de rugăciuni, sectare, din Șeșreus, după cum aflăm, au fost închise de administrația politică a județului nostru. E vorba adică deodată despre două secte, cari au prins rădăcini acolo: baptiștii și adventiștii. Casele de rugăciune li-au fost închise, pentru că nu îndeplineau condițiile recerute prin Regulamentul sectelor religioase Nr. 26208/1938. Baptiștii au acolo numai 25 capi de familie, și tot atâția și adventiștii. Dar și așa, e destulă de mare rana pe corpul duhovnicesc al comunității noastre în Șeșreus. Cei doi preoți tineri de acolo au bun pillej de afirmare acum, prin râvnă și înțelepciune pastorală.

Donațiuni aprobate de Consiliul Eparhial, în ședința sa dela 23 Martie c. Dela *George Selejan* și soția născ. Fieșer, parohiei Pesac, 6 jug. pământ. Dela *di Romulus Cărăbaș*, director de bancă Timișoara și dna văd. *Ana Cărăbaș*, parohiei Virișmort, 2 jug. pământ. Dela dna văd. *Amalia Bulboca* născ. Joldea, parohiei Hălmașiu, 1 jug. 280. st. pătr. fânaj. Aceste donațiuni se vor folosi pentru înființarea fondurilor de pomeniri în condițiile arătate prin actele de donațiuni.

Aflăm cu multă bucurie că, în lupta pentru stărpirea conviețuirilor nelegiuite, în comunele Leasa și Tisa din protopopiatul Hălmașiu s'au realizat rezultate foarte frumoase; în Leasa s'au cununat în anul 1938 22 iar în Tisa 15 perechi concubine. La acest rezultat au contribuit foarte mult stăruințele sergentului instructor de jandarmi Gh. Gherbeleu, care pentru aceasta faptă laudabilă merită toată recunoștința.

Poșta Redacției

Raportor: Am primit corespondența despre întrunirea preoțească din luna Martie și despre lucrările ei. Doream informații similare și din alta parte; dar n'au sosit. Așa apoi, publicarea, întârziindu-se, în cele din urmă am abandonat-o, și pentru motive tehnice ale foii.

Nr. 3424/1939.

Comunicat.

Ministerul de Finanțe a acordat ultim termen pentru depunerea declarațiilor la impozitul echivalent până la 15 Maiu a. c.

Fiecare preot va înainta declarațiile acestea Administrației financiare până la dd. arătată; conducătorii de oficii parohiale vor face declarațiile recerute și pentru edificiile bisericesti, casele culturale, edificiile f. șc. confesionale, sesiile bisericesti pământurile f. șc. confesionale, dar acum transcrise pe parohie, sesiile parohiale reduse, pământuri fundamentale, amintind în declarații că toate aceste, cu excepția sesiilor parohiale, fiind neproducătoare de venit, conform art. 16. § 3 din Legea timbrului și a deciziei Comisiunii Centrale din 31 Ianuarie 1928 sunt scutite de acest impozit.

Terenurile de cultură date preoților în folosință, ca o completare a salariului, sunt scutite de impozitul echivalent până la întinderea de 6 ha.

La terenurile primite prin Reforma Agrară, a căror proprietar este Statul, iar parohia, sau preotul numai uzufructuarul, pe declarații se va menționa, că proprietar este Statul.

Arad, la 26 Aprilie 1939.

Episcop
ss. Andrei

consilier referent ep.
ss. Seculin

Notă.

Cucernicii preoți sunt rugați să binevoiască a achita datoria pentru calendarul diecezan, până la 15 Maiu a. c. În caz contrar vom fi nevoiți să cerem ca încasarea să se facă oficial din salariu.

*Librăria Diecezană
Arad.*

Nr. 80/1939.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 21 Mai 1939, ora 4 d. m. se va ține în localul școlii confesionale din parohia Beba-veche licitație publică, pentru lucrările de tâmplar la casa parohială și lipitul pereților și podului casei parohiale.

Valoarea lucrării după devizul aprobat de Ven. Cons. Ep. sub Nr. 3308/1938 este de 65.000 Lei.

Licitarea se va ține în conf. cu art. 88—110 inclusiv din legea contab. publice și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitație, vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5 la sută din valoarea lucrării oferite, iar oferta se va face numai în conf. cu caetul de sarcini și deviz, cari pot fi văzute în fiecare zi la Oficiul parohial ort. rom. din comuna Beba-veche.

Beba-veche, la 22 Apr. 1939.

Consiliul parohial

Publicațiune de concurs

Monitorul Oficial No. 83 din 7 Aprilie a. c.
publică următorul concurs:

Sfânta Episcopie ort. rom. a Aradului.

Concurs.

Se publică concurs pentru îndeplinirea catedrei de Testamentul Nou dela *Academia Teologică ort. rom. din Arad*, rămasă vacantă prin pensionarea profesorului I. P. C. Sa Păr. Dr. Iustin Suciu.

Candidații vor adresa cererile lor Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad, în termen de 30 zile dela publicarea primă a acestui concurs pentru îndeplinirea catedrei vacante. Cererile vor fi însoțite de un memoriu asupra titlurilor, studiilor și lucrărilor științifice, publicate de candidat, împreună cu un număr de 7 exemplare din lucrări. Candidatul va dovedi că îndeplinește și următoarele condițiuni:

1. Este cetățean român și a satisfăcut legea recrutării.

2. Este doctor în Sf. Teologie.

3. Este creștin ortodox, de preferință cleric.

Candidații se vor supune examenului de concurs, în fața unei comisii, la termenul ce se va fixa de Consiliul Eparhial. Concursul va consta din probele prevăzute în legea învățământului universitar.

Arad, din ședința Cons. Eparhial dela 2 Martie 1939.
(No. 1909).

Concurs

Pentru îndeplinirea parohiei Nereu rămasă vacantă în urma pensionării preotului Silviu Bichicean conform ordinului Ven. Consiliu eparhial No. 2650/939, se publică concurs de 30 zile.

Parohia e de cl. I rurală.

Venitete parohiei sunt:

1. Sesiunea parohială în estensiune de 32 jug. 1200 st. p.

2. Stolele legale.

3. Birul legal.

4. Casă parohială, după ce edificiul școlii confesionale va deveni liber. Până atunci preotul se va îngriji singur de locuință.

5. Salariul dela Stat.

Alesul preot va catehiza, fără altă remunerație, elevii școlii de Stat din localitate și va achita toate impozitele către Stat și comună, după beneficiul preoțesc.

Cei ce doresc să ocupe acest post să-și trimită cererile la adresa Cons. par. din Nereu, Ven. Consiliu eparhial din Arad, cerând autorizarea P. S. Sale Părintelui Episcop pentru a putea candida, apoi, cu prealabila anunțare a protopopului fractual și cu stricta observare a dispozițiilor regulamentare, se vor prezenta în sf. biserică din localitate spre a se face cunoscuți credincioșilor.

Din ședința ținută la 19 Martie 1939.

Consiliul parohial

în înțelegere cu *Dr. Șt. Cioroianu, protopop.*

1—3